

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРОС-КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин
Протокол № ____ від «__» _____ 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Крос-культурний менеджмент
Викладач (-і)	Серняк Ірина Ігорівна, кандидатка економічних наук, доцентка кафедри міжнародних економічних відносин
Контактний телефон викладача	+38 0342 75-20-27
E-mail викладача	iryna.serniak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: щовівторка 17:00-18:00 в ауд. 104 (корпус університету за адресою: вул. Чорновола, 1) Онлайн консультації: щочетверга 17:00-18:00 за посиланням: https://us05web.zoom.us/j/81913774944?pwd=bmdLN2lQVVkwM05sVmpKK0psVFBNZz09 Meeting ID: 819 1377 4944 Passcode: zt2DZJ Для консультування також використовується електронна пошта Серняк І.І., що вказана в цьому силабусі.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є закономірності, особливості та механізми управління людьми й організаціями в умовах культурного різноманіття. Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам і здобувачкам освіти системне розуміння того, як культурні відмінності впливають на управлінські рішення, комунікацію, мотивацію та ефективність роботи команд у міжнародному середовищі. Курс допоможе сформувати крос-культурну компетентність, навички толерантного лідерства та глобального мислення, необхідні для роботи у мультикультурних колективах і міжнародному бізнесі. Особлива увага приділяється практичним кейсам, аналізу реальних ситуацій, а також розвитку вміння адаптувати стиль управління до культурного контексту партнерів і колег.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів і здобувачок освіти знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної взаємодії в багатокультурному середовищі. Метою є розвиток здатності розуміти та враховувати культурні відмінності в управлінні, комунікації й прийнятті рішень, а також виховання поваги до різних культурних цінностей і моделей поведінки. Курс спрямований на підготовку фахівців, які зможуть успішно діяти в умовах глобалізованого світу, працювати в міжнародних командах і будувати партнерські відносини на основі взаєморозуміння та довіри. <u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів і здобувачок освіти системного розуміння впливу культури на процеси управління,	

комунікації та прийняття рішень у міжнародному середовищі; розвиток умінь ефективно взаємодіяти з представниками різних культур; оволодіння інструментами попередження та вирішення міжкультурних конфліктів; виховання толерантності, емпатії та відкритості до культурного різноманіття; а також набуття практичних навичок застосування принципів крос-культурного менеджменту у професійній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

– здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

Програмні результати навчання:

– відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін;

– систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формувати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;

– планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу;

– розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій;

– визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України;

– відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин;

– розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами;

– застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

– усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні;

– обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
лекції	10 год.		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20 год.		
самостійна робота	60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	292 Міжнародні економічні відносини	4	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вплив культури на міжнародні ділові відносини	1	2	6
Тема 2. Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість	1	2	8
Тема 3. Міжкультурне ділове спілкування	2	2	8
Тема 4. Поведінка на робочому місці: культурні параметри	2	4	8
Тема 5. Культурні розходження в організаціях	1	2	8
Тема 6. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні	1	2	6
Тема 7. Крос-культурні розходження в мотивації персоналу	1	2	8
Тема 8. Крос-культурні аспекти міжнародних переговорів	1	4	8
ЗАГ:	10	20	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання знань здобувачів/здобувачок вищої освіти із навчальної дисципліни включає поточний і семестровий контролю знань. Поточний контроль передбачає: - опитування на практичних (семінарських) заняттях; - контрольні і самостійні роботи; - тематичне тестування. За рішенням кафедри здобувачам/здобувачкам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками/учасницями олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали.		

	Максимальна кількість балів за поточний контроль протягом навчального семестру – 50. Протягом вивчення дисципліни студент/студентка зобов'язаний/зобов'язана: - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій; - приймати активну участь в роботі на практичних (семінарських) заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати самостійні завдання, готувати доповіді та презентації. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u> та <u>Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.)</u> знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: - «відмінно» – здобувач/здобувачка освіти міцно засвоїв/засвоїла теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; - «добре» – здобувач/здобувачка освіти добре засвоїв/засвоїла теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; - «задовільно» – здобувач/здобувачка освіти в основному опанував/опанувала теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; - «незадовільно» – здобувач/здобувачка освіти не опанував/не опанувала навчальний матеріал дисципліни, не знає
--	---

	наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Вимоги до письмових робіт	Очікується, що студенти/студентки виконують декілька видів письмових робіт (індивідуальне завдання, есе, вирішення ситуаційних завдань, формування ділових документів тощо).
Семінарські заняття	Оцінювання відповідей студентів і студенток на семінарських заняттях відбувається за 50-бальною шкалою, де: 41-50 балів – відмінно, 25-40 балів – добре, 11-24 бали – задовільно, 1-10 балів – незадовільно.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до семестрового контролю у формі заліку не передбачений. Здобувач/здобувачка вищої освіти має отримати не менше 50 балів протягом навчального семестру для отримання позитивної підсумкової оцінки з дисципліни.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем/здобувачкою вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни і складається зі зданих контрольних робіт, індивідуальних робіт, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, тематичних рефератів, практичних, семінарських робіт тощо, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання контрольних робіт. Порядок та система оцінювання передбачається у робочих навчальних програмах дисципліни.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи: У разі виконання завдання здобувачем/здобувачкою освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачкою, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів/здобувачок вищої освіти та викладачів/викладачок університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять: Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем/здобувачкою освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).	

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.\)](#).

8. Рекомендована література

Основна

1. Жуковська А.Ю. Кроскультурний менеджмент як інструмент інклюзивного підприємництва. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2020. № 26. С. 67–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.26-11>.
2. Почтовюк, А., Семеніхіна, В., & Золотаренко, В. (2024). Крос-культурний менеджмент та міжкультурна комунікація: реакція на виклики глобальної міграції. Mechanism of an Economic Regulation, (1 (103), 24-29. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.103.04>.
3. Стародубська М. Як зрозуміти українців: кроскультурний погляд / Марина Стародубська. Харків: Віват, 2024. 400 с.
4. Тодорова Н.Ю. Кроскультурний менеджмент: навчальний посібник. Донецьк: ДонНТУ, 2009. 330 с.
5. Batalova, J. (2022). Top statistics on global migration and migrants. Migration Policy Institute: Washington, DC, USA. Available at: <https://www.migrationpolicy.org/article/top-statistics-global-migration-migrants>.
6. Kenneth D. Keith. Cross-Cultural Psychology: Contemporary Themes and Perspectives. 2nd Edition. 2019. 752 p.
7. Trompenaars F., Hampden-Turner C. Riding the Waves of Culture. Understanding Cultural Diversity in Global Business. N.Y. : McGraw-Hill, 1998. 274 p.

Додаткова

8. Капліна А.І. Крос-культурний менеджмент у сформованій культурі комунікацій. Агросвіт. 2023. № 9-10. С. 71-76. <https://doi.org/10.32702/23066792.2023.9.10.71>
9. Капліна А.І. Крос-культурний менеджмент: цілі, завдання та перспективи дослідження. Агросвіт. 2024. № 5. С. 81-85. https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/9215/A%2b5-2024_St12.pdf?sequence=1.
10. Краус К. М., Краус Н. М., Іщенко І. С. Освіта та суспільство: цифрова ідентифікація людини: монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2023. 208 с.
11. Кривобок К. В., Канова О. А., Котельникова Ю. М. Проблеми розвитку крос-культурного менеджменту в міжнародному бізнесі. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 1. С. 202-207.
12. Хмара М. П., Пилипенко Б. Г. Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020 р. № 6 (117). С. 20–28.

Викладач

Серняк І.І., доцентка кафедри

міжнародних економічних відносин